

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Tervetuloa Video Clubiin!

Video Club 1

Tilannekiinnostus ja
tehtäväsuuntautunut käyttäytyminen

KTKP3019 Osaaminen ja asiantuntijuus: opetusharjoittelu 1 (5 op)

Sisältö

- koulun toimintakulttuurin ja **opetustilanteiden havainnointi ohjatusti ja itsenäisesti**
- pedagogisen prosessin eli opetuksen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin harjoittelu ohjatusti
- kasvatustieteellisen asiantuntijuuden ja opettajuuden ydiosaamisalueen jäsentäminen teorioiden, omien ennakkokäsitysten ja toimintatapojen kriittisen reflektion avulla
- tieto- ja viestintäteknologian pedagogisiin käyttötapoihin tutustuminen

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa

- havainnoida koulun toimintakulttuuria, oppimisympäristöjä, oppilaiden moninaisuutta ja oppilaiden oppimiseen vaikuttavia tekijöitä
- tunnistaa pedagogiseen prosessiin liittyviä tekijöitä ja soveltaa niitä omassa opetuksessaan
- rakentaa aktiivisesti opetus- ja kasvatusalan asiantuntijuuttaan
- reflektoida kokemuksiaan tutkimustietoon pohjautuen

Oppimistilanteiden havainnoinnin prosessit (teacher noticing, professional vision)

- 1. Havaitseminen:** opettajan huomio kohdistuu johonkin vuorovaikutuksen osatekijään (esim. oppilaiden tai ryhmän toimintaan, tunnereaktioon, opittavan asian ymmärtämiseen)
- 2. Tulkinta:** opettaja tulkitsee havaitsemaansa kokemustensa, tietojensa ja oppilaan/ryhmän tuntemuksen perusteella
- 3. Päätöksenteko:** havaintojen teon ja tulkintojensa pohjalta opettaja päätyy johonkin toimintaan

PID-malli

Perception-Interpretation-Decision-making

Video Clubit tukevat oppimistilanteiden havainnointitaidon kehittymistä

Havaintojen tekeminen opetustilanteissa on opittavissa oleva taito

Stürmer, K., & Seidel, T. (2015). Assessing professional vision in teacher candidates. *Zeitschrift für Psychologie*, 223, 54-63.

Videotallenteet tukevat oppimista...

Van Es, E. A., & Sherin, M. G. (2002). Learning to notice: Scaffolding new teachers' interpretations of classroom interactions. *Journal of Technology and Teacher Education*, 10(4), 571-596.

...mutta havaintojen tekemiseen tarvitaan ohjausta. Ilman ohjausta on vaikea tunnistaa oppimisen kannalta merkityksellisiä asioita ja kehittää havainnointitaitojaan.

Santagata, R., & Angelici, G. (2010). Studying the impact of the lesson analysis framework on preservice teachers' abilities to reflect on videos of classroom teaching. *Journal of Teacher Education*, 61(4), 339-349.

Pariporinaa luennon pohjalta

- Millainen olet havaintojen tekijänä?
- Mikä havaitsemisessa ja havaintojen tekemisen taidossa tuntui itsellesi olennaiselta?

Video Clubin tavoitteet

1. Harjoitella **ohjatusti opetustilanteiden** havainnointia ennalta määritellyistä teemoista
2. Soveltaa taitoja havainnoimalla **itsenäisesti** opetustilanteita norssilla samoista teemoista
3. Laajentaa vuorovaikutuksen tilannekohtaisiin tekijöihin liittyvää osaamista perehtymällä **tutkimustietoon**

	PERIODI 1 1.8.–22.10.2023	PERIODI 2 23.10.–31.12.2023	PERIODI 3 1.1.–17.3.2024	PERIODI 4 18.3.–26.5.2024	
	KTKP010 Oppiminen ja ohjaus	KTKP050 Vuorovaikutus ja yhteistyö	KTKP040 Tieteellinen tieto ja ajattelu	KTKP020 Kasvatus, yhteiskunta ja muutos	Pääsiäisloma 25.3.–1.4.2024
OKL Luennot Klo 12:30-13:30 22.9. Metsäpelto 29.9. Pakarinen 6.10. Valleala	LUENTO 10 h + OPP. TEHTÄVÄT Oppimiskäsitykset; Oppiminen elämänkaaren eri vaiheissa; Arviointi; Oppiminen ja vuorovaikutus	LUENTO 10 h + OPP. TEHTÄVÄT Vuorovaikutus; Ryhmän vuorovaikutus; Tunteiden säätely; Vuorovaikutus mediassa; Dialogisuus	LUENTO 10 h + OPP. TEHTÄVÄT Tieto ja tieteenfilosofiset lähtökohdat; Argumen- tointi ja akat. teksti- taidot; Tutk. lähestymis- tavat (kvanti, kvali)	LUENTO 10 h + OPP. TEHTÄVÄT Koulutus tietoyhteiskunnassa; Lapsuuden instituutiot; Sukupuolistunut väkivalta; Nuorten aikuistumispolut; Elinikäinen oppiminen	Periodit 1-4 Oma opetus (8 x 75 min)
	KOTIRYHMÄ 8 X 2h	KOTIRYHMÄ 8 X 2h	KOTIRYHMÄ 8 X 2h	KOTIRYHMÄ 8 X 2h	
Video Clubit ja muut harjoitteluun kuuluvat ohjaukset					
Viikko 38 Harjoitteluun liittyvä yleinen harjoitteluinfo ti 19.9. Norssin ruokala Amandassa klo 13:30-14:15 (Eija Aalto OKL:n info) n. klo 14:15-14:45 (Norssin info, josta siirrytään luokkiin) Viikko 39 1 x 90 min demo: PROpe työskentely OH1, Video Club – työskentelyn esittely, muut asiat	Video Club 1, Viikko 40 Tilannekiinnostus ja tehtäväsuuntautunut käyttäytyminen ennakkotehtävä	Video Club 3, Viikko 45 Ryhmä ja vertaissuhteet luokassa ennakkotehtävä	Video Club 5, Viikko 3 Ajatteluprosessien tukeminen ennakkotehtävä	Video Club 7, Viikko 12 Kielitietoisuus ennakkotehtävä	Huhti-toukokuu PROpe loppu- keskustelut toteutetaan kahdessa ryhmässä, 1 x 90 min / ryhmä
	Video Club 2, Viikko 41 Palaute ja jatkuva arviointi ennakkotehtävä	Video Club 4, Viikko 46 Tunteet ja tunteiden säätely ennakkotehtävä	Video Club 6, Viikko 4 Käyttäytymisen säätely ennakkotehtävä	Video Club 8, Viikko 16 Kokoava kerta Observoinnit tehtynä	
	Observaatio Norssilla: 4 x 75min (vkot 41-44)	Observaatio Norssilla: 4 x 75min (vkot 46-51)	Observaatio Norssilla: 4 x 75min (vkot 4-10)	Observaatio Norssilla: 4 x 75min (vkot 12-14)	
Lisäksi harjoittelun ohjaukseen varataan 3 x 45 min, jolloin järjestetään ryhmäkuuntelu sekä siihen pohjautuva keskustelu TAI jokin muu kotiryhmän ohjaajan valitsema harjoitteluun liittyvä ryhmäohjaus.			Lisäksi harjoittelun ohjaukseen varataan 3 x 45 min, jolloin järjestetään ryhmäkuuntelu sekä siihen pohjautuva keskustelu TAI jokin muu kotiryhmän ohjaajan valitsema harjoitteluun liittyvä ryhmäohjaus.		

Opetustuokion havainnointi

Luokanopettaja työskentelee tavallisesti luokkaympäristössä, jossa on läsnä useita oppilaita, joskus myös muita opettajia tai aikuisia. Luokkatilanteissa tapahtuu monia asioita usein yhtä aikaa ja nopealla tahdilla ja siksi olennaista on se, mihin opettaja kiinnittää huomiota.

Video I (nro 25)

Millaisia havaintoja sinä teet videolla näkyvästä opetustuokiosta?

Kirjoita muistiinpanoja havainnoistasi, varaudu keskustelemaan muistiinpanojesi pohjalta

Pienryhmäkeskustelu

- / Millaisia havaintoja teit opetustuokiosta?
- / Miksi kiinnitit huomiota havaitsemiisi asioihin?
- / Miksi havaitsemasi tilanteet tai asiat tapahtuivat?
- / Mitä niistä seurasi oppilaiden oppimisen kannalta?

Mikä tunne?
Mistä sen voi päätellä?

Tilannekiinnostus

- Opittavaan asiaan kohdistuva kiinnostus ja innostuminen, jonka syntymistä voi edistää esim. ympäristön, asian tai ilmiön uutuus, hauskuus tai yllätyksellisyys
- Sisältää myönteisten tunteiden aktivoitumista, tarkkaavuuden kohdistumista asiaan sekä tehtävään suuntautumista
- Usein verrattain lyhytkestoinen

Suzanne Hidi
University of
Toronto, CA

Ann Renninger
Swarthmore
College, US

Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, 41(2), 111-127.

Käyttäytymisen tason indikaattoreita

- **Tehtävään liittyvä tutkiminen**
 - / Kuinka rivakasti tai viipyillen oppilas tarttuu tehtävään?
 - / Vetääkö oppilas tehtävämateriaalin lähelleen?
 - / Kuinka aktiivista tai passiivista toiminta on?
 - / Kuinka paljon oppilas näkee vaivaa ja kuinka yksityiskohtaisesti hän tutkii tehtävää?
 - / Pyrkiikö oppilas hankkimaan muilta lisätietoja?
- **Katseen fokusoiminen**
- **Silmien sulkeminen hetkeksi ja/tai laajeneminen**
- **Leuan asento ja huulten raottuminen**
- **Nopea puheen rytmi**
- **Vaihteleva äänen käyttö**
- **Asennon kohentaminen, aktiivinen liikkuminen**

Reeve, J., & Nix, G. (1997). Expressing intrinsic motivation through acts of exploration and facial displays of interest. *Motivation and Emotion*, 21(3), 237-250.

Video II (nro 30)

Havainnoi oppilaiden kiinnostusta ja innostusta opittavaa asiaa kohtaan. Millaisia havaintoja teet?

Kirjoita muistiinpanoja ja varaudu keskustelemaan havainnoistasi.

Pienryhmäkeskustelu

- / **Millaisia** havaintoja teit oppilaiden kiinnostuksesta opetustuokion aikana?
- / **Miksi** kiinnitit huomiota havaitsemiisi asioihin?
- / **Miksi** havaitsemasi tilanteet tai asiat tapahtuivat?
- / Mitä niistä **seurasi** oppilaan tai oppilaiden oppimisen kannalta?
- / Miten lukemasi **Juutin & Lavosen** artikkeli auttoi sinua ymmärtämään tekemiäsi havaintoja?

Pääosin yksilön sisäinen,
haastava havainnoida

1 Tilanne- kiinnostus

*"hetkessä viriävä",
tilanteisesti
syntyvä*

2 Henkilö- kohtainen kiinnostus

*"pysyvämpi
orientaatio"
suuntautua joihinkin
asioihin, arvostaa
niitä, nauttii niistä ja
ponnistelee niissä
tavoitteita asettaen.
mutta välttää
joitakin toisia*

**2a) Tehtävä-
suuntautunut
toiminta/
käyttäytyminen**

**2b) Tehtävää
välttelevä
käyttäytyminen**

Ilmenee toiminnassa ja
ilmaisuisissa, helpommin
havainnoitavissa

Tilannekiinnostuksesta henkilökohtaiseen kiinnostukseen

- Toistuessaan tilannekiinnostuksen kokemukset pitävät oppilasta aiheen äärellä ja alkavat **ylläpitää pitkäaikaisempaa kiinnostusta**
- Oppilas alkaa arvostaa aiheen parissa viettämäänsä aikaa ja hänelle **kehkeytyy orastava pysyvämpi henkilökohtainen kiinnostus** sitä kohtaan
- Toistuvat myönteiset oppimiskokemukset voivat vahvistaa **henkilökohtaista kiinnostusta** aihetta kohtaan
- Henkilökohtainen kiinnostus tarkoittaa sitä että oppilas hakeutuu aiheen pariin itsenäisesti ja vapaaehtoisesti, ja hän jatkaa aiheen parissa työskentelyä vaikka kohtaisikin vastoinkäymisiä

Juuti, K., & Lavonen, J. (2018). Opettaja voi tukea oppilaan kiinnostuksen kehittymistä. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.). *Motivaatio ja oppiminen* (ss. 197-210). Jyväskylä: PS-Kustannus.

Tehtäväsuuntautunut käyttäytyminen

(on-task behavior, task-focus)

- 1) **Aktiivinen aloitteellisuus:** oppilas osallistuu oppitunnilla omasta aloitteestaan (esim. viittaa tai menee taululle esittämään tehtävän ratkaisun)
- 2) **Tehtäväsuuntautunut toiminta** (esim. lukee ohjeen mukaisesti oppikirjan kappaletta, ratkoo tehtävää)
- 3) **Passiivinen tehtäväsuuntautuneisuus** (esim. kuuntelee opettajaa, katsoo kun toinen oppilas ratkoo tehtävää)

Skinner, E. A., Kindermann, T. A., & Furrer, C. J. (2009). A motivational perspective on engagement and disaffection: Conceptualization and assessment of children's behavioral and emotional participation in academic activities in the classroom. *Educational and Psychological Measurement*, 69(3), 493-525.

Tehtävää välttelevä käyttäytyminen (off-task behavior, task-avoidance)

- 1) Tehtävään liittymätön aloitteellisuus** (esim. häiritsevä käyttäytyminen, opetettavaan asiaan liittymätön keskustelu)
- 2) Tehtävään liittymätön puuhastelu** (esim. piirtelee vihkoon, vilkuilee puhelinta)
- 3) Passiivinen tehtävää välttelevä käyttäytyminen** (esim. katselee ikkunasta ulos, istuu hiljaa tekemättä mitään)

Video III (nro 10 kohdasta 02.45->)

Havainnoi missä määrin oppilaat toimivat opettajan ohjeiden mukaan eli tekevät tehtävää. Varaudu keskustelemaan havainnoistasi.

Tilannekohtaisen ja henkilökohtaisen kiinnostuksen havainnoinnin haasteet

Oppilas saattaa näyttää siltä, että ei ole mukana opetuksessa, vaikka itse asiassa tekee tiiviisti ajattelutyötä

Swarat, S., Ortony, A., & Revelle, W. (2012). Activity matters: Understanding student interest in school science. *Journal of Research in Science Teaching*, 49(4), 515-537.

Oppitunnin aikana oppilaalla voi olla taipumus [...] toimia ikään kuin osallistuisi opetukseen, mutta hän tekee oppimistehtäviä mekaanisesti ilman, että todella paneutuisi opittavaan asiaan

Cheon, S. H., & Reeve, J. (2015). A classroom-based intervention to help teachers decrease students' amotivation. *Contemporary Educational Psychology*, 40, 99-111.

Opetus

- Opettaja voi vaikuttaa opetuksen suunnittelulla tilannekiinnostuksen syntyyn
 - / Haasteena ”**catch and hold**” eli tilannekiinnostuksen ylläpitäminen
- Tilannekiinnostusta virittävä opetuskerta voi
 - / olla vaihteleva ja yllätyksellinen
 - / sisältää aktiviteetteja, joissa asioita voi tehdä ”käsin”
 - / mahdollistaa luovuuden ja keksimisen
 - / sisältää opetusteknologian käyttöä
 - / olla oppilaalle sopivan haasteellinen

Swarat, S., Ortony, A., & Revelle, W. (2012). Activity matters: Understanding student interest in school science. *Journal of Research in Science Teaching*, 49(4), 515-537.

Roberts, J. C. (2015). Situational interest of fourth-grade children in music at school. *Journal of Research in Music Education*, 63(2), 180-197.

Ohjeistus tilannekiinnostuksen havainnointiin norssilla

Tee havaintoja tilannekiinnostuksesta oppituntien aikana.

- Millä eri tavoilla se näkyy oppilaiden käyttäytymisen tasolla?
- Millaiset tekijät voivat selittää kiinnostusta tai sen puutetta?
- Millaisia eroja oppilaiden välillä on tilannekiinnostuksessa saman oppitunnin aikana?
- Millaisten tehtävien aikana kiinnostus on voimakkainta?
- Miten oppilaat vaikuttavat toistensa motivaatioon?
- Miten opettaja tukee tilannekiinnostusta?

Video Club 1 ja 2 sisältävät yhteensä 5 x 75 min observointia norssilla viikkojen 41-44 aikana. Aloita havainnoinnit tilannekiinnostuksen osalta jo viikon 41 aikana (tai mahdollisimman pian)! Video Club 2 teemoihin liittyvän observaation ohjeistus annetaan ensi kerralla.

Video Club 2:

Formatiivinen arviointi ja palaute

Kuuntele Laura Ketosen Arviointi ja palaute –podcast